

Zitting 1980-1981

1 (R 1)

Benoeming van een Regent voor het geval van erfopvolging door de troonopvolger die niet de leeftijd heeft bereikt waarop hij ingevolge de Grondwet kan aanvangen het Koninklijk gezag uit te oefenen

A

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat ter voldoening aan het bepaalde in artikel 37 van de Grondwet, voor het geval van erfopvolging door de troonopvolger die niet de leeftijd heeft bereikt waarop hij ingevolge de Grondwet kan aanvangen het Koninklijk gezag uit te oefenen, nog bij Ons leven bij een wet moet worden overgegaan tot de benoeming van een Regent van het Koninkrijk;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, de bepalingen van het Statuut voor het Koninkrijk in acht genomen zijnde, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Enig Artikel

1. Gedurende de tijd, dat Onze uit het huwelijk van Ons, Beatrix, met Zijne Koninklijke Hoogheid Claus George Willem Otto Frederik Geert, Prins der Nederlanden, Jonkheer van Amsberg, geboren opvolger, krachtens erfopvolging Koning geworden, niet de leeftijd heeft bereikt, waarop hij ingevolge de Grondwet kan aanvangen het Koninklijk gezag uit te oefenen, is Onze echtgenoot voornoemd Regent van het Koninkrijk.

ONTWERP VAN WET ZOALS GEZONDEN AAN DE RAAD VAN STATE

2. Mocht tijdens die periode Onze echtgenoot voornoemd overlijden, van het regentschap afstand doen of buiten staat geraken het regentschap waar te nemen, dan zal hij in dat regentschap worden opgevolgd door Hare Koninklijke Hoogheid Margriet Francisca, Prinses der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, Prinses van Lippe-Biesterfeld.

Lasten en bevelen, dat deze Rijkswet in het Staatsblad en het Publicatieblad van de Nederlandse Antillen zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,

De Minister van Binnenlandse Zaken,

MEMORIE VAN TOELICHTING ZOALS GEZONDEN AAN DE RAAD VAN STATE

De Grondwet schrijft in artikel 37, tweede lid, voor dat de wet betreffende de waarneming van het Koninklijk gezag door een Regent gedurende de minderjarigheid van de Koning nog bij het leven van de regerende vorst wordt gemaakt, wanneer de vermoedelijke opvolger minderjarig is.

Sinds de troonwisseling, welke op 30 april jl. plaatsvond, doet zich thans de omstandigheid voor dat de vermoedelijke troonopvolger minderjarig is.

Ter voldoening aan het hierboven genoemde grondwettelijk voorschrift wordt het onderhavige ontwerp van Rijkswet bij de Staten-Generaal ingediend.

Volgens het ontwerp wordt tot Regent benoemd de echtgenoot van de Koningin, vader van de minderjarige vermoedelijke troonopvolger. De Regering vertrouwt erop dat deze benoeming op een brede steun mag rekenen. Naar haar oordeel heeft Prins Claus in de 14 jaren, die hij als Prins der Nederlanden voor het land werkzaam is, dit vertrouwen ten volle verdiend. In zijn betrekking tot de troonopvolger ligt ook overigens reeds een waarborg, dat de waardigheid van het koningschap door hem gehandhaafd zal worden en dat hij de belangen van het Koninkrijk steeds zal laten voor gaan.

Artikel 37 van de Grondwet stelt voor het geval van benoeming van een Regent de regeling van de opvolging in het regentschap facultatief. Anders dan ten tijde van de totstandkoming van de wet van 29 maart 1950 komt het de Regering thans wel wenselijk voor tevens te voorzien in een regeling van de opvolging in het regentschap, zulks in verband met de grotere risico's, heden ten dage, verbonden bij voorbeeld aan het reizen, terwijl de uitoefening van de Koninklijke functie in het tegenwoordige met zich brengt, dat de Koningin, steeds samen met haar echtgenoot, verre reizen dient te ondernemen.

Voorgesteld wordt dat, mocht Prins Claus der Nederlanden tijdens de minderjarigheid van de vermoedelijke troonopvolger komen te overlijden, van het regentschap afstand doen of buiten staat geraken het regentschap waar te nemen, hij in het regentschap zal worden opgevolgd door Prinses Margriet der Nederlanden. De Regering vertrouwt er evenzeer op dat deze benoeming op een brede steun mag rekenen.

Ten slotte wordt nog het volgende opgemerkt. In het voorliggende ontwerp van Rijkswet wordt niet gesproken van de minderjarigheid van de vermoedelijke troonopvolger, maar is gekozen voor een meer algemene formulering, welke inhoudt dat de Regent het Koninklijk gezag waarneemt, wanneer de vermoedelijke opvolger, krachtens erfopvolging Koning geworden, de leeftijd niet heeft bereikt, waarop hij ingevolge de Grondwet kan aanvangen het Koninklijk gezag uit te oefenen. Dit houdt verband met het voorgestelde artikel 2.1.10 van het grondwetsherzieningsontwerp inzake het koningschap (nr. 16034). Daar is voorgesteld te bepalen dat de Koning eerst kan aanvangen het Koninklijk gezag uit te oefenen, wanneer hij de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt. Zonder vooruit te lopen op de uitkomst van de beraadslaging met de Staten-Generaal heeft de Regering gemeend een formulering te moeten kiezen welke op iedere leeftijdsgrens, al dan niet samenvallend met die van de meerderjarigheid, van toepassing is.

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
A. A. M. van Agt

De Minister van Binnenlandse Zaken,
H. Wiegel